

**Activiteitenplan
Gemaal Hippolytushoef**

**Aanvraag Omgevingsvergunning Andere soorten
In verband met een Flora- en fauna-activiteit**

Auteur:	Drs. W.P.J. Teunissen
Opdrachtgever:	Hoogheemraadschap Hollands Noorder kwartier
Datum:	13 mei 2024
Collegiale toets:	J. Georgiades
Status rapport:	Definitief
Projectnummer Waterproef:	hbodz002-135
Registratienummer:	471626

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Dreigende overtreding verbodsbepalingen, waarvoor een Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.	2
1.3	Periode waarvoor een Omgevingsvergunning wordt aangevraagd	2
2	Omschrijving voorgenomen Flora- en fauna-activiteit.....	3
2.1	Ligging plangebied en directe omgeving	3
2.2	Voorgenomen werkzaamheden	4
2.3	Uitvoeringsperiode in het jaar	5
2.4	Doel en belang van de voorgenomen activiteit	5
3	Alternatieven afweging	6
4	Omschrijving beschermde soorten en gebieden.....	8
4.1	Verantwoording betrokken deskundigen	8
4.2	Uitgevoerd onderzoek en aanwezigheid beschermde soorten	8
4.3	Zorgvuldige werkwijze	12
4.4	Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden	15
5	Maatregelen	16
5.1	Algemene werkwijze	16
5.2	Mitigatie Tenger distel	16
5.3	Overige maatregelen	21
5.4	Zorgplicht	21
6	Staat van instandhouding.....	22

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) wil werkzaamheden verrichten aan gemaal Hippolytushoef. Het bestaande gemaal is verouderd. Hierdoor ontstaat een risico op wateroverlast en/of andere schade door het stilvallen van de verouderde pompen. Tevens is er een groot risico dat er in geval van technische problemen er geen reserveonderdelen meer beschikbaar zijn. HHNK wil daarom het verouderde gemaal verwijderen en vervangen door een nieuw gemaal. Het huidige gemaal zal worden geamoveerd, het nieuwe wordt naast de bestaande locatie gebouwd. Het plangebied ligt ten noorden van het Amstelmeerkanaal bij Wieringen in de gemeente Hollands Kroon in de provincie Noord-Holland. Het huidige gemaal ligt op het voormalig eiland Wieringen onderaan de dijk van het Amstelmeerkanaal, haaks op de Lonjeweg (Afbeelding 1).

Tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de Omgevingswet.

1.2 Dreigende overtreding verbodsbepalingen, waarvoor een Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Uit voorgaand natuuronderzoek¹ volgt dat de sloopwerkzaamheden in het plangebied kunnen leiden tot een (dreigende) overtreding van de volgende verbodsbepalingen van de Omgevingswet. Ondanks alle in deze aanvraag beschreven maatregelen, kan niet worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Omgevingswet (tijdelijk) worden overtreden. (Voor de nieuwbouw geldt geen (dreigende) overtreding van de verbodsbepalingen m.b.t. natuur. Voor deze nieuwbouw wordt dan ook geen vergunning aangevraagd).

Om de uitvoering van de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit (sloop van het oude gemaal) mogelijk te maken, wordt een Omgevingsvergunning aangevraagd. HHNK vraagt op basis van artikel 11.54 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), behorende bij de Omgevingswet een Omgevingsvergunning andere soorten aan voor:

- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van de Tengere distel (*Carduus tenuiflorus*) (Bal, Artikel 11.54, lid 1c).

Dit activiteitenplan beschrijft de onderbouwing van de aanvraag van de Omgevingsvergunning.

1.3 Periode waarvoor een Omgevingsvergunning wordt aangevraagd

De Omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025.

¹ Teunissen, W.P.J., M. Römken, J. Georgiades. 2023. *Natuurtoets Gemaal Hippolytushoef*. Registratienummer: 428211V2. Stichting Waterproef, Edam.

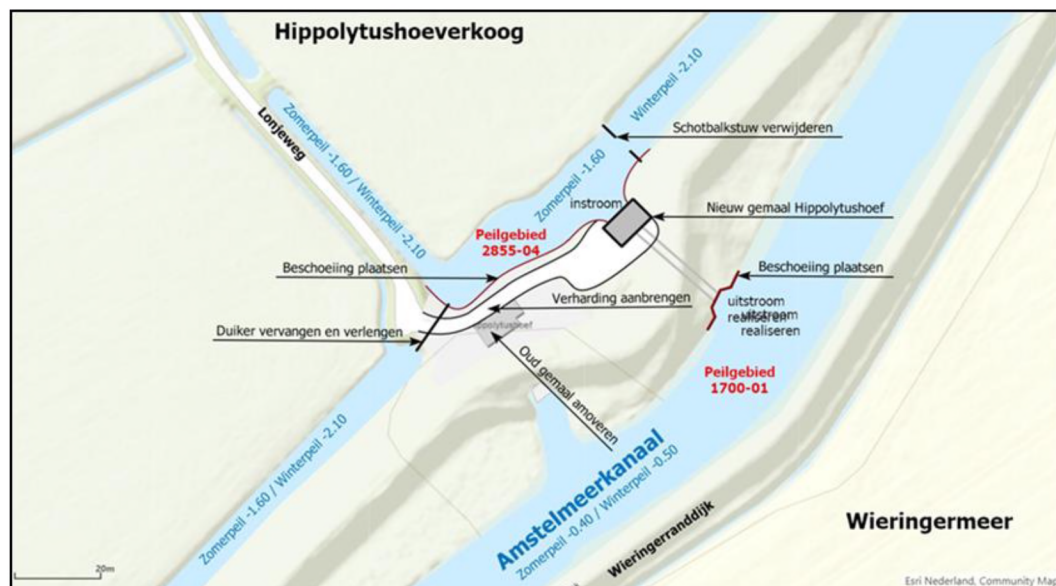

2 Omschrijving voorgenomen Flora- en fauna-activiteit

2.1 Ligging plangebied en directe omgeving

Het plangebied (Afbeelding 1) betreft het huidige gemaal Hippolytushoef (dat wordt afgebroken). Gemaal Hippolytushoef ligt aan het einde van de doodlopende Lonjeweg. Dit is op het voormalig eiland Wieringen. Het oude gemaal (en het plangebied van het nieuw te bouwen gemaal) liggen in de onderberm van de Wierdijk. Aan het einde van de weg staat een toegangshek en ligt een verhard toegangspad naar het oude gemaal. Het plangebied ligt in de gemeente Hollands Kroon.

Naast het verouderde gemaalgebouw ligt een grasveld waarop HHNK een nieuw gemaal wil bouwen. Op het nieuwe terrein is tevens tijdelijk ruimte voor de opslag van materiaal en materieel voor de beoogde werkzaamheden. De grond is reeds in eigendom van het Hoogheemraadschap. De locatie is gekozen omdat het nieuwe gemaal vanwege zijn functie voor de waterhuishouding op het diepste deel van de polder dient te worden aangelegd en moet aansluiten op de huidige watergangen. Een positie naast het bestaande pand is daarom noodzakelijk. Voor de nieuwbouw is geen sprake van een dreigende overtreding van de Omgevingswet.

Afbeelding 1. Het huidige gemaal (dat op den duur verwijderd wordt) en de locatie van het nieuwe gemaal (bron: HHNK).

2.2 Voorgenomen werkzaamheden

Het huidige gemaal, uit het jaar 1929, is aan het eind van zijn technische levensduur. In het jaar 1972 zijn de pompen nog vervangen maar deze zijn inmiddels zo verouderd dat vervangende onderdelen niet meer beschikbaar zijn. Vanwege de verouderde pompen bestaat een risico op stilvallen van de pompen en dus op het uitvallen van de werking van het gemaal. Dit kan leiden tot wateroverlast en/of andere ernstige schade aan de waterhuishouding. Ter voorkoming van een noodsituatie door het uitvallen van de oude pompen wil HHNK een nieuw gemaal met dezelfde capaciteit van 80 m³/minuut (2x40 m³/min.) bouwen ten oosten van het bestaande gemaal. In plaats van een kortetermijnoplossing "pleisters plakken" is gekozen voor een duurzame lange termijnoplossing. Er is daarom gekozen voor een nieuw gebouw dat weer voor langere tijd mee gaat. Door nieuwbouw toe te passen kunnen meteen ook energiezuinigere visvriendelijke pompen en een robuuster watersysteem worden gerealiseerd. Dit laatste ontstaat, door de aanleg van een nieuwe ontvangstkom. Bij de inrichting van het terrein is aandacht voor natuur en landschap en blijft het recreatieve wandelpad "het Noord-Hollandpad" over de Wierdijk veilig te bewandelen. Na in bedrijf name van het nieuwe gemaal, wordt het oude gemaal geamoveerd. Door verwijdering van het oude gemaal komt hier de bodem vrij en wordt deels beschikbaar als nieuwe groeiplaats voor de Tengere distel.

Voor de realisatie van het nieuwe gemaal dient naast de nieuwbouw van het gemaalgebouw, voor de uitstroom van het water ook een nieuwe sleuf door de oude Wierdijk te worden gemaakt. De Wierdijk is een monumentale dijk. Het graven van de sleuf wordt onder begeleiding van de archeologische dienst uitgevoerd. Een boring/persing door de Wierdijk is geen optie omdat er voor de waterveiligheid van de dijk aan weerszijden van de afvoerbuis een kwelscherm moet worden aangebracht en er dan bij boring een kans bestaat op "piping" (soort van ongecontroleerde waterstromen binnen in de dijk), waardoor de dijk kan instorten.

De huidige situatie van het watersysteem blijft hetzelfde, de aan/en afvoer blijft gelijk, er is geen sprake van een peilwijziging.

De exacte werkzaamheden zijn nog niet bekend. Om de voorgenomen activiteit toch te kunnen toetsen wordt uitgegaan van een worstcase aan maatregelen die bij sloop en nieuwbouw kunnen voorkomen:

- Aanleg van kabels en leidingen;
- Bouw en aanvoer materiaal voor een nieuw gemaal met visvriendelijke pompen;
- Sloop en afvoer van materiaal van het oude gemaal;
- Graven sleuf voor uitstroomkoker in Wierdijk;
- Plaatsen kwelschermen naast uitstroomkoker;
- Tijdelijke aanrijroute via aanliggend weiland;
- Deels dempen oude maalkom;
- Graven nieuwe maalkom;
- Aanleg boothelling (voor maaiboot/-onderhoud);
- Vergroten/ verlengen duiker onder Lonjeweg (verbetering waterbeheer);
- Graven sleuf voor het verwijderen van de oude uitstroomkoker (optioneel);
- Verwijderen betonnen schotbalkstuw (obstakel waterbeheer);
- Plaatsen beschoeiing (herstel walkant);
- Plaatsen hekwerk;
- Nieuwe weg naar nieuw gemaal (deels via dempen oude maalkom en ondergrond oud gemaal);
- Realiseren opstelplaats voor onderhoud- en noodmaterieel op de locatie van oude gemaal;
- Herstel wandelroute op Wierdijk;
- Maaien van het terrein;
- Verwijderen opgaande begroeiing.

De ingrepen vinden plaats op lokale schaal. Geplande activiteiten zoals de bouw, graafwerkzaamheden en aan- en afvoer van materiaal zijn uitsluitend verstorend in de aanlegfase.

2.3 Uitvoeringsperiode in het jaar

Het is momenteel niet goed aan te geven in welke periode van het jaar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Dit heeft onder andere te maken met de stevigheid van de bodem, het archeologisch onderzoek en omdat het werk veilig in een dijk moet worden uitgevoerd. Het kan daarom voorkomen dat werkzaamheden in bepaalde voorgenomen perioden niet zijn uit te voeren, moeten worden uitgesteld of pas na elkaar kunnen worden uitgevoerd. Dit maakt, dat het mogelijk moet zijn de werkzaamheden gedurende het hele jaar uit te voeren.

2.4 Doel en belang van de voorgenomen activiteit

2.4.1 Belang

De voorgenomen activiteit dient een bij wet genoemd belang:

"in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" (Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl): Artikel 8.74I, lid 1b3).

2.4.2 Onderbouwing van het belang

Waterbeheer is de primaire taak van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Waterveiligheid is een van de kerntaken die hieronder valt, waarbij rekening wordt gehouden met zowel bescherming van land tegen water, wateroverlast in binnendijkse gebieden als ook met watertekorten. Het onderhoud van gemalen is hierbij een belangrijke voorwaarde om deze kermtaak te kunnen vervullen. Immers, zonder deze gemalen is het vaak niet goed mogelijk om de hoeveelheid water in gebieden te kunnen reguleren. Gemalen spelen bij de waterhuishouding in Nederland daarom een zeer belangrijke (essentiële) rol.

HHNK wil in verband met de toekomstbestendigheid van het lokale watersysteem, het gemaal vervangen. Het huidige gemaal is verouderd. Door verouderde pompen bestaat een risico op wateroverlast, droogte en/of andere schade door het stilvallen van de verouderde pompen. Dergelijke schade zal vooral optreden in het binnendijkse stroomgebied achter het gemaal, waar momenteel weilanden, landbouwgrond en erven liggen. Tevens is er een groot risico dat er in geval van technische problemen er geen reserveonderdelen meer beschikbaar zijn, waardoor de calamiteit nog langer zal gaan duren.

2.4.3 Doel van de voorgenomen activiteit

Met de nieuwbouw van het gemaal en de inlaten wordt dit gemaal weer toekomstbestendig en kunnen eventuele noodzakelijke, toekomstige herstelwerkzaamheden makkelijker plaatsvinden (doordat reserveonderdelen voor het nieuwe gemaal wel beschikbaar zijn). Tevens wordt het nieuwe gemaal energiezuiniger en visvriendelijker. Door vervolgens het oude gemaal te slopen wordt verkrotting en/of hoge onnodige onderhoudskosten voorkomen en vindt geen onnodig ruimtebeslag plaats. Bijkomend voordeel is dat hierdoor weer grond vrijkomt voor natuur (en dus ook de Tengere distel).

3 Alternatieven afweging

3.1.1 Alternatieven afweging locaties

Het plan is bedoeld om problemen aan het bestaande gemaal op te lossen en het gemaal daarnaast meteen visvriendelijker te maken. Het oude, te slopen gemaal staat al op deze locatie en dat maakt het sloponderdeel van het plan locatie specifiek. Een andere locatie voor het nieuw te bouwen gemaal biedt geen beter alternatief. Het nieuwe gemaal dient voor een goede afwatering op het laagste punt van de polder te liggen. Het moet eveneens aansluiten op bestaande aan- en afvoerende watergangen elders in de polder. De voorgenomen plek naast het oude gemaal ligt op deze laagste positie en op de beste plek voor het waterbeheer in verband met de aansluiting op bestaande watergangen. Daarnaast zou een alternatieve locatie tot hogere extra maatschappelijke kosten leiden, omdat daarvoor nieuwe grond zal moeten worden aangekocht, terwijl de huidige voorgenomen locatie al in eigendom is van HHNK.

Door eerst een nieuw gebouw aan te leggen en daarna pas het oude gemaal te slopen, wordt de continue werking van het gemaal gegarandeerd, ook bij eventuele calamiteiten. Pas als de werking door het nieuwe gemaal wordt overgenomen kan het oude gemaal worden uitgezet. Daardoor blijft de waterveiligheid en waterhuishouding behouden en hoeft dit niet lange tijd te worden stilgelegd. Tevens maakt nieuwbouw het mogelijk om het nieuwe gemaal energiezuiniger aan te leggen. Enkel een deelrenovatie van het huidige gemaal is, wegens de verouderde toestand van de gehele bemalingsinstallatie en de bouwtechnische staat van het gebouw, geen duurzame optie.

Om verstening/ ruimtebezit van de ruimtelijke omgeving en om verkrotting of hoge onderhoudskosten te voorkomen, is ervoor gekozen om het oude gebouw te verwijderen. Bijkomend voordeel hiervan is dat hierdoor nieuwe grond vrijkomt voor vestiging van de Tengere distel.

3.1.2 Alternatieven afweging Tengere distel

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, waarbij de effecten op de Tengere distel minder zijn.

Bij bouw van het nieuwe gemaal kan achteruitgang van de groeiplaats worden uitgesloten. Dit is omdat in het plangebied van het nieuwe gemaal geen exemplaren van de Tengere distel staan. De Tengere distel is een pionier die juist op open, wat drogere gronden voorkomt, terwijl hier nu een dichte vochtige grasmat ligt. De locatie van het nieuwe gemaal is daardoor niet geschikt voor Tengere distel, waardoor ook overtredingen zijn uit te sluiten. HHNK houdt bij de aanleg van het nieuwe gemaal zoveel mogelijk rekening met de Tengere distel. De schade aan de Tengere distel wordt voorkomen door het nieuwe gemaal, maalstroom en uitstroom op een zo gunstig mogelijke plek te situeren. De beste en exacte locatie van het nieuw te bouwen gemaal inclusief uitstroom is ter plekke in het veld voorafgaand aan de werkzaamheden in samenwerking met een floradeskundige van Stichting Waterproef en medewerkers van FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland) bepaald. Bij de varianten afweging voor de bouw van het nieuwe gemaal is gekozen voor een locatie waar momenteel geen distels staan. Bovendien wordt de aan/afvoerpijp die door de dijk moet worden aangelegd, zo neergelegd dat daarbij geen huidige groeiplaatsen van Tengere distels worden beschadigd. De aan- en afvoer van materiaal vindt plaats via het in de polder gelegen weiland waar eveneens geen Tengere distels staan. Door deze werkwijze kan bij de aanleg van het nieuwe gemaal voorkomen worden dat planten van de Tengere distel worden beschadigd. Voor de nieuwbouw wordt daarom ook geen Omgevingsvergunning Andere soorten aangevraagd.

Bij de sloop van het oude gemaal en het eventueel verwijderen van de oude aan/ afvoerbuiss kan niet gewerkt worden zonder groeiplaatsen van de Tengere distel (tijdelijk) te beschadigen/ te betreden. Er staan hier immers planten direct langs de aanvoerweg, tegen het gemaalgebouw aan, op de dijk en daar waar ondergronds de buizenconstructies liggen. Schade aan de Tengere distels binnen het plangebied kan plaats vinden door betreding (van mens of materiaal) en bewerking van de grond zoals graafwerkzaamheden. Er worden daarom aanvullend extra maatregelen getroffen om de groeiplaatsen waar mogelijk te behouden en de plant voor de toekomst te behouden en de kwetsbare populatie verder te versterken door het inzaaien van zaad van de planten op geschikte locaties nabij het plangebied. Dit vindt plaats onder begeleiding van een (flora)deskundige met hulp van (vrijwilligers/ floradeskundigen van) FLORON, zodat zo min mogelijk (kiem)planten worden getroffen, naast het zoveel als mogelijk beperken van overige ecologische schade. Door vooraf maatregelen te nemen kan de schade aan de populatie van Tengere distel tot een minimum worden beperkt. De maatregelen zijn niet alleen gericht op schadebeperking, maar ook gericht op herstel en uitbreiding van de populatie in de toekomst. Na afronding van de werkzaamheden kan de populatie zich in het plangebied opnieuw herstellen en uitbreiden doordat er meer open grondoppervlak beschikbaar zal zijn.

Het voorgestelde maatregelenpakket (paragraaf 5.2) is tot stand gekomen door overleg tussen ecologen van HHNK, Stichting Waterproef, FLORON de Objectbeheerder Waterveiligheid van HHNK en SBB. Het is daarmee een realistische set maatregelen geworden waarvan verwacht wordt dat hiermee de ontstane schade tijdelijk kan worden opgevangen.

4 Omschrijving beschermde soorten en gebieden

4.1 Verantwoording betrokken deskundigen

De onderzoeksrapportages zijn geschreven door Dhr. Drs. W.P.J. Teunissen, J. Georgiades en M. Römken ecologisch deskundigen in dienst bij Stichting Waterproef. Het veldwerk werd uitgevoerd door ecologisch deskundigen van Stichting Waterproef en van Ecoloog op Maat.

Een ecologische deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis.

De ecologische deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van beschermde soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeksmethoden;
- kan ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan specifieke maatregelen begeleiden.

4.2 Uitgevoerd onderzoek en aanwezigheid beschermde soorten

Voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden is voor de activiteit in opdracht van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier door Stichting Waterproef een Natuurtoets¹ en nader onderzoek naar de aanwezigheid van de Waterspitsmuis² uitgevoerd. Op basis van de Natuurtoets is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van verblijven van vleermuizen in het oude gemaalgebouw³. Voor het opstellen van deze ontheffingsaanvraag hebben, in aanvulling op de monitoring door FLORON⁴, eveneens twee veldbezoeken plaatsgevonden om de aanwezigheid van de Tengere distel rondom het gemaalgebouw beter in kaart te brengen, hiervan is geen rapport opgesteld. De bevindingen zijn verwerkt in dit activiteitenplan.

4.2.1 Natuurtoets

De Natuurtoets¹ is opgesteld door Dhr. Drs. W.P.J. Teunissen en Dhr. J. Georgiades beide ecologisch deskundigen in dienst bij Stichting Waterproef, bijgestaan door Mevr. M. Römken. De uitvoering van het veldbezoek voor dit rapport is uitgevoerd door Stichting Waterproef. Tijdens de veldbezoeken is gezocht naar (sporen van) soorten die beschermd zijn door Omgevingswet en is de aanwezige biotoop beoordeeld op geschiktheid voor beschermde soorten. Daarnaast is op basis van literatuuronderzoek met behulp van verspreidingsatlassen en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) beoordeeld of de geplande werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten en gebieden.

² Teunissen, W.P.J. 2023. Nader ecologisch onderzoek Gemaal Hippolytushoef – Muizenonderzoek m.b.v. eDNA. Registratienummer: 444336. Stichting Waterproef.

³ Teunissen, W.P.J. & J. Georgiades. Nader ecologisch onderzoek Gemaal Hippolytushoef. Registratienummer: 471516. Stichting Waterproef.

Tabel 1. Conclusies toetsing Soortenbescherming

Soortgroep	(Mogelijk) aanwezige soorten	Omgevingswet [*]	Conclusies toetsing / mogelijke overtreding verbodsbepalingen
Vaatplanten	Tengere distel	NL	Afsnijden, ontwortelen, vernielen van planten
Vogels: nesten jaar-rond beschermd	Divers, o.a. Sperwer, Buizerd, Havik	VR	Geen*
Vogels: overig	Divers, o.a. Fuut, Meerkooit, Wilde eend, Witte kwikstaart	VR	Vernietigen Broedlocatie
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, Bunzing, Hermelijn, Wezel	NL	Geen*
	Otter	HR	Geen*
Vleermuizen	Baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis	HR	Geen* (Vliegroute over het Amstelmeerkanaal)
	Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Kleine dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Ruige dwergvleermuis, Tweekleurige vleermuis	HR	Vernietigen verblijven (gemaalgebouw)
Zeezoogdieren	Gewone zeehond	NL	Geen*
Reptielen	Geen	-	-
Amfibieën	Geen	-	-
Vissen	Geen	-	-
Overig	Geen	-	-

^{*}Omgevingswet: Vogelrichtlijnsoorten (VR) Habitatrichtlijnsoorten (HR), of Andere soorten (AS).

* Met inachtneming van de uitvoering van een zorgvuldige werkwijze zoals beschreven in paragraaf 4.3.

4.2.2 Nader onderzoek eDNA Waterspitsmuis

Om de aan- of afwezigheid van de Waterspitsmuis in het plangebied vast te stellen is onderzoek gedaan m.b.v. eDNA. Het nader onderzoeksrapport² is opgesteld door Dhr. Drs. W.P.J. Teunissen. Het veldwerk hiervoor is uitgevoerd door Dhr. J. Georgiades bijgestaan door Mevr. M. Römken. De uitvoering van het veldbezoek en de analyse van de DNA-resultaten voor dit rapport is uitgevoerd door Stichting Waterproef. Aanwezigheid van de soort is binnen het plangebied uitgesloten.

4.2.3 Nader onderzoek Tengere distel

In de afgelopen jaren is de dijk jaarlijks door medewerkers van FLORON gemonitord op de aanwezigheid van Tengere distel. Zo ook in 2023. FLORON heeft een notitie⁴ opgesteld van de tellingen uit 2023. Er zijn daarbij 748 individuele planten geteld (Tabel 2). Ook door medewerkers van Waterproef is tweemaal naar Tengere distels rondom het gemaal en in de omgeving gekeken. De tellingen en locaties hiervan komen overeen met de gegevens van FLORON en er heeft daarom geen aparte verslaglegging van plaats gevonden. FLORON werkt samen met HHNK Staatsbosbeheer (SBB) en de Provincie Noord-Holland aan behoud van de populatie op Wieringen. Met name de verspreiding was erg klein. In 2018 is daarom besloten om die verspreiding groter te maken. Er zijn toen door FLORON uit lokaal zaad opgekweekte planten geplaatst op de dijk in beheer bij SBB en er zijn zaden gezaaid op enkele locaties op het dijkvak aangeduid als Polder Nieuwland. Dit waren nieuwe locaties waar de soort op dat moment niet (meer) voorkwam. Dit is zeer succesvol gebleken aangezien de hoogste aantallen planten momenteel op deze beide locaties worden aangetroffen (Tabel 2) & (Afbeelding 4). Dit bewijst bovendien dat inzaaien op nieuwe locaties kan slagen en dat de

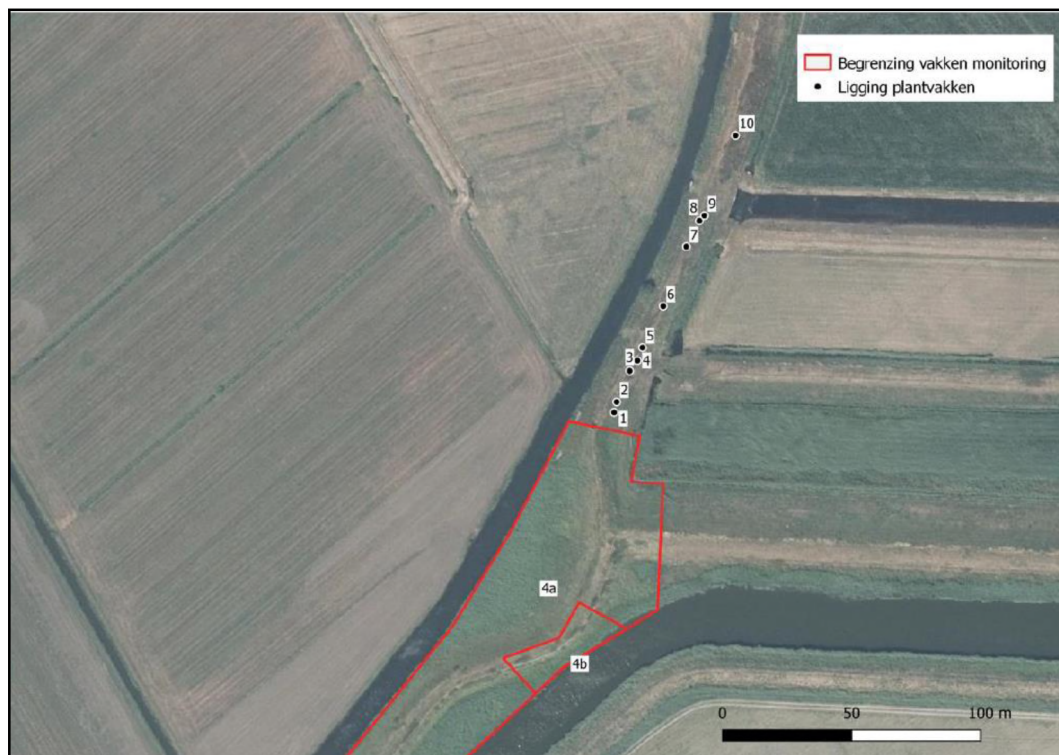
⁴ Janssen, M. & M. van Santen. 2023. Notitie monitoringsgegevens Tengere Distel Wierdijk 2023. Projectnummer: FL2023.122. FLORON, Nijmegen.

voorgestelde mitigerende maatregelen uit dit activiteitenplan daarmee zeer kansrijk zijn om de populatie te behouden. Het rapport van deze uitbreiding is opgesteld door FLORON⁵.

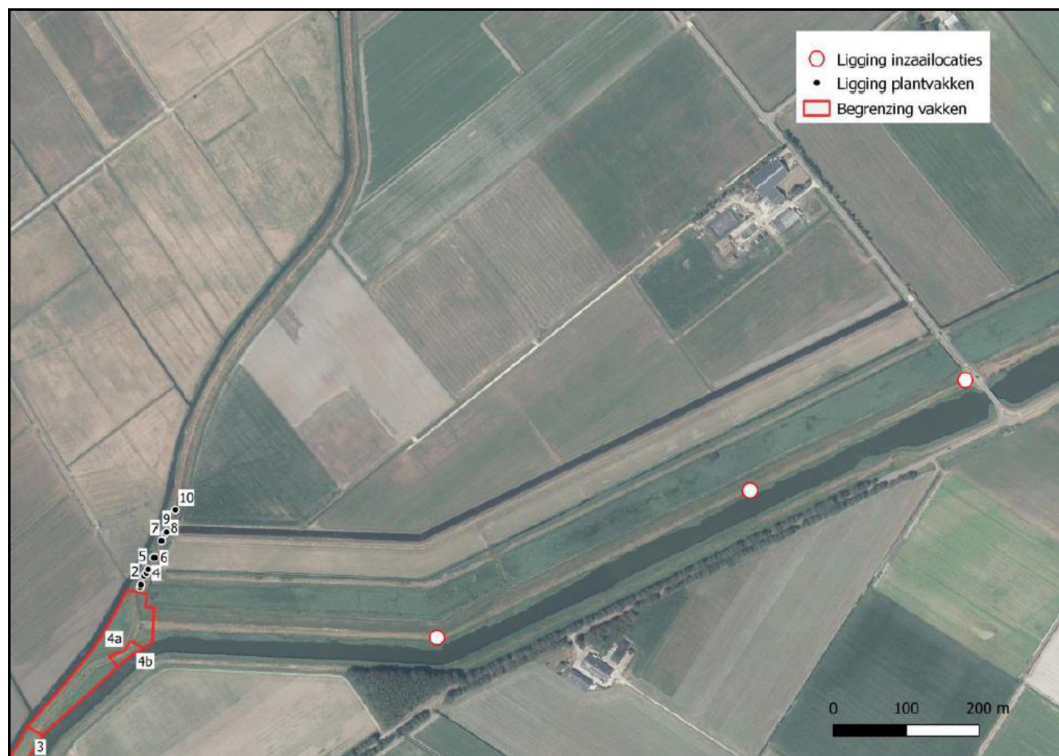
Tabel 2. Monitoringsresultaten per beheergebied⁴.

Locatie	Aantal individuen (telronde mei)
Wierdijk HHNK	246
Staatsbosbeheer	85
Polder Nieuwland	417

Afbeelding 2. Plantlocaties van uit lokaal zaad gekweekte planten van Tengere distel op de dijk van SBB in 2018⁵

⁵ Janssen M. & J. van Zuidam. 2020. Eindrapport uitbreiding Tengere distel op de Wierdijk. Projectnummer FL2018.027. FLORON, Nijmegen.

Afbeelding 3. Inzaai locaties (cirkels) van uit lokaal verzameld van Tengere distel op de dijk van Polder Nieuwland in 2018⁵.

Afbeelding 4. Locaties waar in 2023 bij de monitoring door FLORON planten van Tengere distel zijn waargenomen⁴. De uitbreidingslocaties ter hoogte van de dijk van SBB en Polder Nieuwland blijken succesvol, hier worden momenteel hoge aantallen planten geteld. Op de oude groeiplaatsen rondom het gemaal nemen de aantallen niet toe, maar de oude groeiplaats bij het gemaal blijft één van de belangrijkste en langst bekende groeiplaatsen.

4.2.4 Nader onderzoek vleermuizen

Het onderzoek richt zich op aan- of afwezigheid van verblijven van gebouwen bewonende vleermuizen in het oude gemaalgebouw. De onderzoeksopzet volgt de benodigde inzet volgens het Vleermuisprotocol⁶. Het onderzoek is uitgevoerd door ecologen van adviesbureau Ecoloog op Maat. Het rapport is geschreven door Dhr. Drs. W.P.J. Teunissen & Dhr. J. Georgiades ecologisch deskundigen in dienst bij Stichting Waterproef. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat er geen sprake is van verblijven van vleermuizen in het gebouw of andere essentiële functies voor vleermuizen.

4.3 Zorgvuldige werkwijze

Op basis van het onderzoek zijn (buiten de Tengere Distel & vleermuizen) ook broedvogels (niet-jaarrond beschermde nesten) en een vliegrouwe van vleermuizen te verwachten binnen het plangebied. Daarnaast kunnen zwerende exemplaren van Boommarter, Otter, kleine marterachtigen (Bunzing, Hermelijn, Wezel) en Gewone zeehond incidenteel door het plangebied trekken. Van deze laatste soorten zijn geen verblijven in het plangebied.

Negatieve effecten van de werkzaamheden op deze andere beschermde soorten en gebieden is in verband met een zorgvuldige werkwijze niet te verwachten.

Broedvogels

In en nabij het plangebied kunnen diverse vogels broeden. Alle in gebruik zijnde nesten van Nederlandse broedvogels zijn beschermd vanaf het moment van nestbouw t/m het zelfstandig uitvliegen van de jonge kuikens. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli (rietzangvogels: 15 aug.). Door een zorgvuldige uitvoering van de activiteit in verband met de specifieke zorgplicht wordt verstoring van broedende vogels voorkomen:

- Voer de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit uit in de periode augustus t/m februari of controleer op broedvogels en mijd broedgevallen.

Overtreding van verbodsbepalingen wordt hierdoor voorkomen.

Boommarter, Otter, kleine marterachtigen

Het plangebied vormt geen mogelijk onmisbaar leefgebied voor het voortbestaan van Boommarter, Otter en kleine marterachtigen met verblijven buiten het plangebied. Bij een zorgvuldige uitvoering is er geen sprake van het verwonden en doden van dieren:

- Behoud te allen tijde een vluchtweg voor dieren.

Overtreding van verbodsbepalingen wordt hierdoor voorkomen.

Vleermuizen

In en nabij het plangebied kunnen vleermuizen aanwezig zijn in de periode april t/m oktober. Boven de dijk en het Amstelmeerkanaal kunnen vleermuizen foerageren. Sterke verlichting gericht op de dijk en de watergang in de periode april t/m oktober kan leiden tot aantasting van het foeragegedrag. Bij een zorgvuldige uitvoering in lijn met de Specifieke zorgplicht uit de Omgevingswet is er geen sprake van aantasting van het gedrag:

- Richt tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april t/m oktober geen sterke of continue verlichting op de dijk en het kanaal.

Overtreding van verbodsbepalingen wordt hierdoor voorkomen.

Specifieke zorgplicht

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal, Art. 11.27) wordt melding gemaakt van de "specifieke zorgplicht", dit is een verdere uitwerking van de zorgplicht die al in de Wet natuurbescherming verwerkt was. De uitgevoerde onderzoeksrapporten waren geschreven

⁶ Vleermuisvakberaad, 2021. Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevens-autoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2021.

voor een gebruik onder de Wet natuurbescherming en halen mogelijk onvoldoende de huidige werking van de Specifieke Zorgplicht onder de Omgevingswet aan. Dit wordt daarom hieronder verder uitgewerkt.

Box 1. Specifieke Zorgplicht zoals beschreven in het Bal (Art. 11.27).

Bal Artikel 11.27:

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

De aanwezigheid van en risico's voor vogels is al onderzocht in de Natuurtoets¹. Dit geldt tevens voor de landelijk beschermde soorten van Habitatrichtlijn IV en de niet-vrijgestelde soorten van bijlage IX (behorende bij Bal Art. 11.54).

Voor de soorten van Bijlage II zijn in Nederland Natura 2000-gebieden aangewezen waardoor de toekomstige bescherming voldoende geborgd zou moeten zijn. Er vinden geen werkzaamheden in Natura 2000-gebied plaats, waardoor borging niet in het geding komt.

"Voor soorten van Bijlage V kunnen de lidstaten, indien nodig, maatregelen treffen om te zorgen dat het aan de natuur onttrekken en de exploitatie van deze soorten niet ten koste gaat van hun behoud" (<https://minez.nederlandsesoorten.nl/>). Er is bij de voorgenomen activiteit geen sprake van bewuste onttrekking.

Van de lijst van dieren en planten in bijlage IX (behorende bij Bal Art. 11.54) geldt dat een deel van deze soorten kan zijn vrijgesteld van vergunningplicht. Van de vrijgestelde soorten van Bijlage IX, mag worden aangenomen dat zij niet zonder reden zijn vrijgesteld. Zij zijn vrijgesteld omdat de soort in de provincie niet van nature voorkomt, of omdat hun instandhoudingsdoel in de provincie momenteel niet in gevaar komt. Het uitvoeren van de voorgenomen flora- en fauna-activiteit leidt daarom bij de vrijgestelde soorten niet tot een ernstig gevaar voor de populatie.

Bij de Rode lijst soorten wordt in de Specifieke zorgplicht (Bal, Art. 11.27 lid 2a3) verwezen naar soorten als bedoeld onder artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3° van de Omgevingswet: "het opstellen van rode lijsten die inzicht geven in met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantensoorten die van nature in Nederland voorkomen". Niet iedere Rode lijst soort is direct met uitroeiing bedreigd of loopt speciaal gevaar. De NDFF toont soorten van de Rode lijst, vanaf de status "gevoelig". Hieronder vallen ook vogels, amfibieën, zoogdieren die al eerder in de Natuurtoets zijn onderzocht, omdat zij bijvoorbeeld ook onder de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn vallen. Er zijn echter enkele soorten die wel kwetsbaar zijn, maar niet landelijk een beschermd status kennen. Dit zijn met name soorten van de Rode lijst die niet onder een beschermingsregime vallen. Soorten van de Rode lijst, die in de omgeving van het plangebied zijn gemeld en waarvan het voorkomen niet al in de Natuurtoets is onderzocht staan in Tabel 3.

Tabel 3. Rode lijst soorten nog niet eerder behandeld in de toetsingen

Soortgroep	Rode lijst status	Soortnaam
Insecten - Dagvlinders	Gevoelig	Bruin blauwtje
Schimmels	Bedreigd	Stinkende wasplaat
	Kwetsbaar	Kabouterwasplaat
	Gevoelig	Papegaaizwammetje
Vaatplanten	Bedreigd	Groot zeegras
	Kwetsbaar	Knopig doornzaad
		Waterscheerling
		Kamgras
	Gevoelig	Korenbloem
Vissen	Kwetsbaar	Alver
		Rivierdonderpad

Er vinden geen werkzaamheden plaats in het water, waardoor de aanwezigheid van en effecten op de watergebonden soorten Groot zeegras, Waterscheerling, Alver en Rivierdonderpad op voorhand zijn uit te sluiten. Van de paddenstoelen zijn geen waarnemingen bekend uit de vier voorgenomen zaaivlakken of uit het plangebied, wel zijn er waarnemingen elders op de dijk bekend. De 3 paddenstoelen zijn terrestrische saprotrofen, deze soorten leven van de strooisellaag. Het omwoelen en aanharken van de bodem zal deze soorten vermoedelijk niet direct ten goede komen, maar maakt toekomstige vestiging ook niet onmogelijk. De soorten zijn gevoeliger voor effecten van stikstofdepositie. Omdat er momenteel geen waarnemingen binnen de zaaivlakken bekend zijn, de rest van het oppervlak van de dijk zeer groot is en toekomstige vestiging niet in gevaar komt, is er geen gevaar voor de bekende groeiplaatsen. Bruin blauwtje is eenmaal gemeld in de directe omgeving van het zaaivlak bij De Hoelm. Het is een soort die landelijk een zeer grote verspreiding heeft (verspreidingsatlas.nl). Daarnaast is het dijkval dusdanig groot dat niet verwacht kan worden dat een populatie van Bruin Blauwtje in gevaar komt. Enige extra structuur en bloemenrijkdom kan mogelijk zelfs gunstig zijn voor de soort. Knopig doornzaad heeft één vindplaats in de omgeving. Dit is op het kruispunt met de dijk van Staatsbosbeheer, iets ten oosten van gemaal Hippolytushoef. Dit is buiten het plangebied of een zaaivlak, waardoor de vindplaats niet in gevaar komt. Korenbloem is hier en daar langs akkers en wegen gemeld. Vermoedelijk vooral aangevoerd of ingezaaide exemplaren. Er zijn geen meldingen uit het plangebied of uit de zaaivlakken. Kamgras is volop gemeld in de omgeving. Er zijn

geen meldingen uit het plangebied of de zaaivlakken, maar vanwege de locaties waar de soort allemaal gemeld is (op andere plekken op de dijk en in binnendijkse graslandjes langs de dijk), is het zeer aannemelijk dat de soort toch ook hier en daar in de zaaivlakken voorkomt. De soort is landelijk wijd verspreid en is vooral sterk achteruitgegaan door overbemesting en te intensief landgebruik (verspreidingsatlas.nl). Vanwege de vele aantallen lokale groeiplaatsen, zal de lokale populatie door de voorgenomen activiteit niet in gevaar komen, zelfs niet als er enkele planten zullen verdwijnen. Bovendien bieden de zaaivlakken ook kansen voor kamgras, dergelijke groeiplaatsen zijn niet ongeschikt voor de soort.

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat de in de omgeving aanwezige Rode lijst soorten niet met uitroeiing worden bedreigd of speciaal gevaar lopen door het uitvoeren van de voorgenomen flora- en fauna-activiteit.

4.4 Ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden

De ligging ten opzichte van beschermde natuurgebieden en de toetsing van het onderdeel gebiedenbescherming wordt besproken in de Natuurtoets¹ in de hoofdstukken 5, 6, 8 en 9.

5 Maatregelen

5.1 Algemene werkwijze

Om negatieve effecten op (beschermde) soorten te voorkomen en te beperken worden de volgende algemene maatregelen getroffen:

- De voorgenomen Flora- en fauna-activiteit wordt zoveel mogelijk uitgevoerd in de periode oktober t/m maart. Dit is buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van veel dieren. Hiervan kan echter worden afgeweken indien dit noodzakelijk is voor de uit te voeren activiteit (bijvoorbeeld vanwege een te zachte/ natte bodem);
- Werkzaamheden worden één richting op uitgevoerd, daarbij wordt stapvoets gereden. Zodoende blijft altijd een vluchtweg behouden;
- Er vinden geen werkzaamheden 's nachts plaats;
- Continue sterke verlichting van het kanaal wordt voorkomen tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april t/m oktober;
- Werkzaamheden in water worden bij voorkeur zoveel mogelijk uitgevoerd in de periode september t/m maart;
- In water wordt te allen tijde richting een open einde van de watergang gewerkt of indien dit niet mogelijk is, de aanwezige vissen afgevisd;
- In lijn met de zorgplicht wordt tevens zorgvuldig gewerkt en wordt overige schade aan natuur zoveel mogelijk voorkomen.

5.2 Mitigatie Tengere distel

5.2.1 Nieuwbouw

Voor de nieuwbouw wordt geen vergunning i.v.m. het voorkomen van Tengere distel aangevraagd. Dit is, omdat er niet wordt gewerkt op groeiplaatsen van de soort:

1. De ligging en richting van het nieuwe gebouw, de opstelplaats voor materieel en de nieuwe afvoer/uitstroom is bepaald op basis van de aanwezigheid van planten van de Tengere distel, zodanig dat schade en/of verplaatsen van planten voorkomen kan worden. Er vinden daardoor bij de nieuwbouw geen werkzaamheden plaats op groeiplaatsen van de soort;

Afbeelding 5. De situering (richting) van het gemaal wordt afgestemd op de aanwezigheid van planten van de Tengere distel in het werkgebied. Dit is op een locatie waar momenteel geen planten staan. Aanvoer van materiaal en materieel vindt, om planten te sparen, plaats via het weiland en niet via de ingang bij het oude gemaal.

2. Aanvoer van materiaal en materieel voor de nieuwbouw vindt plaats via het binnendijks gelegen weiland. Er wordt hiervoor een tijdelijke brug over de sloot aangelegd. Door deze maatregel hoeft er bij de nieuwbouw geen materieel over de groeiplaatsen rondom het oude gemaal te worden aangevoerd;

5.2.2 Sloop

De sloopwerkzaamheden in het groeigebied van de Tengere distel zijn eenmalig. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden wordt rekening worden gehouden met de Tengere distel. De volgende maatregelen worden toegepast om overtreding van de verbodsbepalingen zoveel mogelijk te voorkomen of te verzachten:

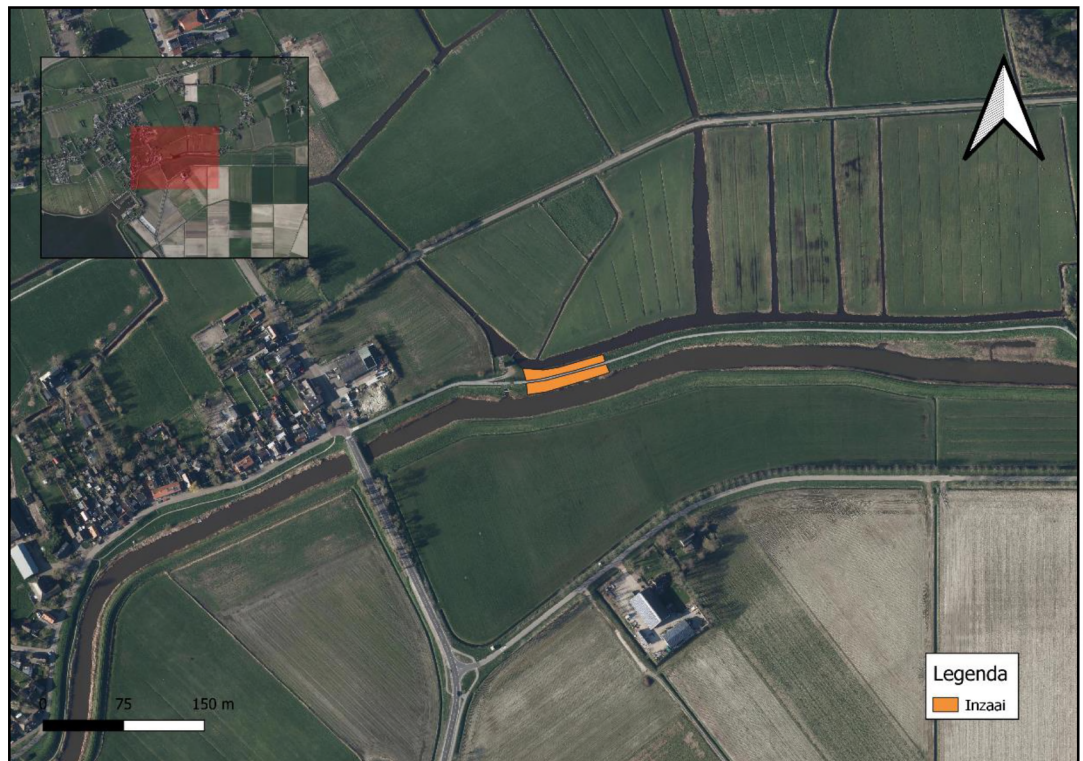
3. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn in het veld door een floradeskundige de aanwezige planten in kaart gebracht;
4. Onder gunstige groei- en weersomstandigheden worden in juli en augustus onder begeleiding van een floradeskundige zaden van de Tengere distel in het werkgebied verzameld en verplaatst. Het verplaatsen vindt op verschillende manieren plaats en wordt hieronder verder uitgewerkt;
5. De Tengere distel betreft een één- tot tweejarige plant. Dit betekent dat er zaden zijn met verschillende groei- en bloei strategieën. Het weer uitzaaien van de zaden vindt daarom plaats op verschillende gunstige momenten;
6. Vanwege risicospreiding wordt 1/3 van de zaden direct na het verzamelen elders op nieuw aan te wijzen geschikte plekken buiten het werkgebied ingezaaid (voor locaties zie Afbeelding 6 t/m Afbeelding 8). Zaden hebben volgens Maik Janssen van FLORON geen speciale behandeling nodig en zijn vermoedelijk (gebaseerd op eerdere pogingen in het gebied) zeer kiemkrachtig. Zaaïen vindt plaats op open plekken met een niet te dichte bodem, de zaden worden licht ingeharkt. Planten van de Tengere distel kunnen erg groot worden, daarom wordt ruim ingezaaid;

Afbeelding 6. Voorgenomen zaailocaties Tengere distel ter hoogte van gemaal Hippolytushoef. Het wandelpad boven op de dijk wordt vrijgehouden en niet ingezaaid.

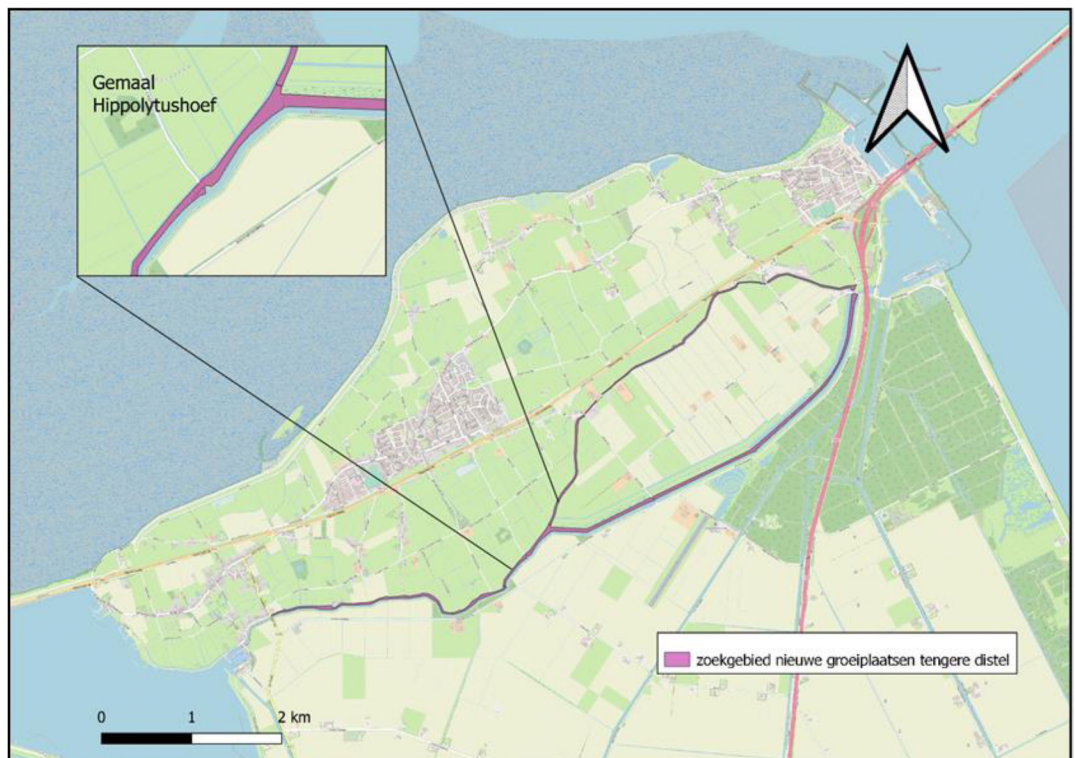

Afbeelding 7. Voorgenomen zaailocatie Tengere distel ten westen van de Burgerweg. Het wandelpad boven op de dijk wordt vrijgehouden en niet ingezaaid.

Afbeelding 8. Voorgenomen zaailocatie Tengere distel ten oosten van gemaal De Hoelm bij de Haukes. Het wandelpad boven op de dijk wordt vrijgehouden en niet ingezaaid.

7. 1/3 van de zaden worden na verzamelen, tijdelijk in papieren enveloppen, droog en bij kamertemperatuur bewaard, tot augustus/september. In augustus/ september van hetzelfde jaar als dat de zaden verzameld zijn, worden zij op andere nieuwe geschikte plekken buiten het werkgebied ingezaaid. Zaaïen vindt plaats op open plekken met een niet te dichte bodem, de zaden worden licht ingeharkt. Planten kunnen erg groot worden, daarom wordt ruim ingezaaid;
8. 1/3 van de verzamelde zaden wordt als back-up opgeslagen in "Het Levend Archief", dit is een Nationale zadencollectie, een collectief dat een zadenbank aanlegt, waaraan ook FLORON bijdraagt. Hierin worden zaden van inheemse planten populaties bewaard. (<https://hetlevendarchief.nl/>);
9. Op de Wierdijk worden voor het inzaaien locaties aangewezen binnen het zoekgebied voor nieuwe groeiplaatsen (Afbeelding 9). Er wordt getracht dit te doen op de locaties aangegeven in Afbeelding 6 t/m Afbeelding 8. Mocht het op één van deze voorkeurslocaties niet mogelijk blijken een zaaivak in te richten, dan wordt een alternatieve locatie gezocht binnen het gebied aangegeven op Afbeelding 9. Deze nieuwe locaties hebben een gezamenlijk oppervlak dat 3 tot 4x zo groot is als het oppervlak waarop werkzaamheden plaatsvinden binnen de groeiplaatsen van Tengere distel. Het werkgebied binnen groeiplaatsen van Tengere distel heeft een oppervlak van circa 2700m². Dit betekent dat voor de mitigatie gezocht wordt naar een totale oppervlakte van 0,8 – 1 ha. voor de nieuw in te zaaïen locaties. Deze oppervlakte wordt vanwege risicospreiding, verdeeld over enkele deellocaties;

Afbeelding 9. Ligging mogelijke nieuwe groeiplaatsen voor Tengere distel (paars).

10. Op deze verschillende plekken, binnen de zaailocaties, wordt de grond kaal gemaakt voor het bevorderen van de ontkieming van zaden van de Tengere distel. Met voorkeur worden de verruigde plekken met veel Brandnetels of Rietzwenkgras voorafgaand ontdaan van alle opgaande hoge vegetatie. Op de open plekken kunnen de zaden worden gezaaid;
11. Nadat zaden zijn ingezaaid worden op de helft van de locaties de zaaiplekken voor een periode van één jaar uitgerasterd. Dit is om kiemplanten ongestoord tot wasdom te kunnen laten komen. Aan het eind van het jaar (sept- okt) wordt eenmaal gemaaid om overwoekering door brandnetels of grassen in het komende jaar te voorkomen;
12. In september-oktober worden rozetten van de soort in het veld door een deskundige aangegeven. Daarna wordt er eenmalig gemaaid (sept – okt), waarbij de rozetten worden ontzien en het gemaaide materiaal wordt afgevoerd, omdat anders de bodem daaronder verstikt of verruigt;
13. Voorafgaand aan de sloop- en graafwerkzaamheden worden, indien aanwezig, overgebleven jonge kiemplanten van de Tengere distel binnen het werkgebied zo goed als mogelijk uit het werkgebied verwijderd en verplaatst naar een nieuwe geschikte groeiplek buiten het werkgebied (het uitgraven van volwassen planten wordt niet kansrijk geacht, omdat het wortelstelsel van de planten vermoedelijk te kwetsbaar is en omdat uitgebloeiende planten elk najaar afsterven);
14. Daar waar graafwerkzaamheden plaatsvinden ter hoogte van groeiplaatsen van Tengere distel, wordt eerst de toplaag (waarin zich nog zaden kunnen bevinden) afgegraven en tijdelijk in het weiland of op de verharding of op de dijk bij het oude gemaal weggezet. Na afloop van de werkzaamheden wordt deze toplaag teruggeplaatst;
15. De werkzaamheden zijn niet altijd onder alle (weers-/bodem-) omstandigheden uit te voeren. De draagkracht van de bodem speelt bij werkzaamheden aan een dijk een belangrijke rol. Er kan niet worden gewerkt onder te natte omstandigheden, bijvoorbeeld ten gevolge van (langdurige) regenval. Dit maakt dat op voorhand

geen periode in het jaar aangewezen kan worden dat de sloopwerkzaamheden moeten worden uitgevoerd;

16. Na afloop van de werkzaamheden wordt het werkgebied op de dijk hersteld door beschadigde bodem zoveel mogelijk te egaliseren en de vegetatie te herstellen door het inzaaien van lokaal voorkomende (gras)soorten. De situatie op de dijk dient vergelijkbaar te worden aan de situatie voorafgaand aan de werkzaamheden. Bij het inzaaien worden ook zaden van de Tengere distel toegevoegd;
17. Aangepast beheer van de locaties vindt plaats gedurende een periode van 3 jaar. Daarna vindt evaluatie plaats en is het nemen van de aanvullende maatregelen ten einde. Dan moet ook de populatie ter hoogte van het gemaal voor een deel zijn teruggekeerd;
18. Het kan nodig zijn om bovenstaande maatregelen gedurende de 3 jaar bij te sturen, waarbij de nadruk op risicospreiding ligt (bijvoorbeeld een maatregel op inzaaihelpt toe te passen en niet op het hele gebied).

5.3 Overige maatregelen

5.3.1 Broedvogels

Jaarrond beschermde nesten zijn niet in het plangebied aanwezig. In en nabij het plangebied kunnen wel diverse algemene vogels broeden. Alle in gebruik zijnde nesten van Nederlandse broedvogels zijn beschermd vanaf het moment van eileg t/m het zelfstandig uitvliegen van de jonge kuikens. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli (rietzangvogels: 15 aug.). Door een zorgvuldige uitvoering van de voorgenomen activiteit wordt verstoring van broedende vogels voorkomen:

- Voer de werkzaamheden uit in de periode augustus t/m februari of controleer op broedvogels en mijdt broedgevallen.

5.3.2 Kleine marterachtigen (*Bunzing, Hermelijn, Wezel*)

Verblijven van kleine marterachtigen zijn binnen het plangebied uitgesloten. Het plangebied vormt eveneens geen mogelijk onmisbaar leefgebied voor het voortbestaan van kleine marterachtigen met verblijven buiten het plangebied. Sporadisch kunnen wel zwervende dieren in het plangebied voorkomen. Bij een zorgvuldige uitvoering is er geen sprake van het verwonden en doden van deze dieren:

- Behoud te allen tijde een vluchtweg voor dieren.
- Overtreding van verbodsbepalingen wordt hierdoor voorkomen.

5.3.3 Vleermuizen

Verblijven of essentieel leefgebied van vleermuizen ontbreekt. Over de dijk en bij het water van het Amstelmeerkanaal wordt soms door vleermuizen gefoerageerd. In en nabij het plangebied kunnen vleermuizen foeragerend of overvliegend aanwezig zijn in de periode april t/m oktober. Sterke verlichting gericht op de dijk of het Amstelmeerkanaal in de periode april t/m oktober kan leiden tot aantasting van het foerageergedrag. Bij een zorgvuldige uitvoering in lijn met de Zorgplicht uit de wet is er geen sprake van aantasting van dit foerageergedrag:

- Richt tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode april t/m oktober geen sterke of continue verlichting op de dijk of het Amstelmeerkanaal. Overtreding van verbodsbepalingen wordt hierdoor voorkomen.

5.4 Zorgplicht

HHNK neemt de zorgplicht in acht, wat betekent dat onnodige schade/verstoring aan flora en fauna te allen tijde wordt voorkomen. Er wordt voor de werkzaamheden een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin wordt beschreven hoe moet worden gewerkt om schadelijke effecten op soorten zoveel mogelijk te voorkomen. De ontheffing en een ecologisch werkplan moeten op de werklocaties aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend zijn. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform het werkplan en de ontheffing uitgevoerd. Dit kan onder andere door het bijhouden van een logboek.

6 Staat van instandhouding

Om voor ontheffing in aanmerking te komen mag de staat van instandhouding van de lokale populaties niet verslechteren als gevolg van de voorgenomen Flora- en fauna-activiteit. De wet stelt "er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan". De beoordeling is mede afhankelijk van de maatregelen die getroffen worden.

Nederlandse naam: Tengere distel

Wetenschappelijke naam: *Carduus tenuiflorus*

Soortgroep: Zaadplanten

Beschermingsregime: Andere soorten

Bescherming: Andere soorten beschermd onder bijlage IX Onderdeel B behorende bij artikel 11.54 van het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving).

Beschermd in: Heel Nederland

Vrijgesteld in: Geen

Het achtergrond document van de Vogel- en Habitatrichtlijnrapportage⁷ beschrijft hoe voor alle 81 Habitatrichtlijnsoorten (Annex II, IV en V) de staat van instandhouding (Svl) is vastgesteld. Deze is vastgesteld volgens een door de Europese Commissie voorgeschreven beoordelingsmatrix. Het rapport beschrijft het rapportageproces en de onderbouwing van de keuzes die gemaakt zijn bij het invullen van de rapportageformats door de soortexperts. De Svl is per soort beoordeeld op de parameters: verspreidingsgebied, populatie, habitat en toekomstperspectief. Dit is echter alleen gedaan voor Habitatrichtlijnsoorten en niet voor de lijst Andere Soorten (bijlage IX Onderdeel B behorende bij artikel 11.54 van het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving)).

De Rode lijst vaatplanten⁸ geeft de Tengere distel de status "Kwetsbaar". In de oude Rode lijst uit 2000, stond de soort nog te boek als Ernstig Bedreigd.

De Rode lijst⁸ geeft aan dat het verspreidingsgebied zeer beperkt is, met een laag aantal voortplantende individuen. De verspreiding neemt iets toe maar het aantal voortplantende individuen neemt juist af. De algehele trend is daarom op "matig afgenomen" gezet.

Het betreft een soort met een meer zuidelijke verspreiding (Nederland behoort tot de noordgrens van haar areaal). De soort groeit op zonnige, stikstofrijke plekken. Dit maakt, gezien de overmaat aan stikstof in Nederland en gezien de klimaatverandering dat de soort zich goed moet kunnen handhaven en eventueel zelfs uitbreiden. In de laatste jaren nemen verspreid door Nederland het aantal waarnemingen van de soort weer toe⁹. Bij nieuwe vindplaatsen gaat het echter vaak om één tot enkele planten en niet om een grote populatie zoals op de Wierdijk. De populatie op de Wierdijk is vooralsnog de enige zich lange tijd standhoudende populatie. Deze populatie is sinds de genomen maatregelen in 2018 flink in omvang uitgebreid, zowel het aantal groeiplaatsen als het aantal voortplantende exemplaren.

⁷ Bos-Groenendijk, G.I. & C.A.M van Swaay. 2020. *Habitatrichtlijnrapportage 2019: Annex B Habitatrichtlijnsoorten; Achtergrond document*. WOt-technical report 170. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu, Wageningen.

⁸ Sparrius, L., B. Odé & R. Beringen. 2014. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 – volgens Nederlandse en IUCN -criteria. FLORON rapport 57. FLORON, Nijmegen. Gepubliceerd in de Staatscourant op 23 oktober 2015. Staatscourant 2015, 36471.

⁹ <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=28889>

Bovenstaande vertaalt zich tot de volgende indeling:

Totaal: Matig ongunstig

Trend: Matig ongunstig

Verspreidingsgebied: zeer ongunstig

Populatie: zeer ongunstig

Leefgebied: gunstig

Toekomstperspectief: gunstig

Sinds 2015 streeft HHNK samen met FLORON en later samen met SBB en de provincie Noord-Holland naar een gunstige staat van instandhouding van de populatie Tengere distel op de Wierdijk. Na verschillende herstelmaatregelen is er een vooruitgang in gezet met een toename van enkele planten in 2015 naar enkele honderden planten in 2023. Ook de verspreiding is toegenomen. Het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort wordt binnen afzienbare tijd niet kleiner maar blijft de populatie niettemin erg kwetsbaar. Er is voldoende aan beschikbaar natuurlijk habitat om de populaties van de soort op lange termijn op de dijk in stand te houden. Door het uitvoeren van de voorgestelde compenserende maatregelen zoals het aanleggen van nieuwe zaaiplekken met open grond in combinatie met het juiste maaibeheer kan de staat van instandhouding van de populatie behouden worden en zelfs worden versterkt. Er wordt daarmee geen "geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

